

PRENUMERATA:

z odnośnieniem do domu
lub przesyłką pocztą:
rocznie 24 mk., półrocz-
nie 12 mk., kwartalnie
6 mk., miesięcznie 2 mk.

Numer pojedynczy
20 fenigów.

MONITOR POLSKI

WYCHODZI CODZIENNIE Z WYJĄTKIEM NIEDZIEL I ŚWIAT.

Redakcja i Administracja Pl. Małachowskiego Nr. 4.

Redakcja otwarta od 9—1 i 5—6 p. p.

Redaktor przyjmuje od 11—12 w południe.

OGŁOSZENIA.

„Monitor Polski“ przyjmuje ogłoszenia rządowe, Instytucji społecznych i użyteczności publicznej, zaś od osób prywatnych, tylko takie, które wynikają ze stosunku do władz rządowych i powyższych instytucji.

Cena za wiersz drobnego pisma (petit) po teksie 1 Mk.

DZIAŁ URZĘDOWY.

DEKRET

Rady Regencyjnej w przedmiocie dóbr donacyjnych.

My, RADA REGENCYJNA KRÓLESTWA POLSKIEGO, zważywszy,

że znaczne obszary dóbr, własność skarbu polskiego stanowiących, dla celów krzewienia w Polsce obcej narodowości i wiary oraz przeciwdziałania naszym dążeniom narodowym i wolnościowym, w różnym czasie przez ukazy cesarzów rosyjskich oddane były w posiadanie osobom, które się w walce przeciwko Narodowi Polskiemu wyróżniły,

że dobra te wrócić winny do prawowitego rozporządzenia rządu polskiego i posłużyć na to, by ludność bezrolna, robotnicza i małorolna, a w szczególności ofiary wojny i żołnierze zasłużeni wobec Ojczyzny mieli możliwość założenia własnych gospodarstw.

że przeto, zanim Sejm dobrami temi zgodnie z wolą Narodu rozrządzi oraz ustali podstawy likwidacji stosunków, wynikających z dotychczasowego ich stanu prawnego,—konieczne jest zabezpieczenie całości dóbr donacyjnych oraz płynących z nich intrat—

postanowiliśmy i stanowimy, co następuje:

Art. 1. W celu zabezpieczenia całości i należytego stanu dóbr donacyjnych, tudzież płynących z nich intrat, nad wszelkimi dobrami, znajdującymi się na terytorjum Królestwa Polskiego, których tytuł posiadania stanowi nadanie podług przepisów z dnia 4/16 października 1835 roku, ustanowiony zostaje zarząd państwowy, wykonywany przez Ministra Rolnictwa i Dóbr Koronnych.

Art. 2. Bezpośredni zarząd nad poszczególnymi donacjami sprawować będą mianowani przez Ministra Rolnictwa i Dóbr Koronnych administratorowie państwowi pod jego kierownictwem i nadzorem; obowiązki administratorów państwowych powierzane być mogą zarówno powołanym wyłącznie do ich pełnienia osobom, jak i urzędom państwowym lub organizacjom społecznym; zależnie od warunków miejscowych zarząd kilku donacji powierzony być może jednemu administratorowi, albo też poszczególnie folwarki i użytki, do jednej donacji należące, rozdzielane być mogą pomiędzy kilku administratorów państwowych.

Art. 3. Zarząd dóbr, pozostających pod pieczę kuratorów sądowych i administracji przymusowej, przekazany będzie administratorom państwowym w terminach, przez Ministra Rolnictwa i Dóbr Koronnych w porozumieniu z odnośnymi władzami sądowymi i administracyjnymi ustanowionych; zarówno kuratela sądowa, jak i zarząd przymusowy, nie mogą być uchylone inaczej, jak na wniosek lub za zgodą zarządu państwowego i w każdym razie nie wcześniej, niż po przekazaniu zarządu.

Art. 4. Osoby prywatne, pod których zarządem donacje w dniu ogłoszenia dekretu niniejszego pozostają, a więc zarówno donatarjusze i ich pełnomocnicy, jak i dzierżawcy i administratorowie poręczający—mają w terminie 3-miesięcznym od dnia ogłoszenia przepisów niniejszych pod rygorem art. 139 Kod. Kar. przedstawić Ministrowi Rolnictwa i Dóbr Koronnych dokładne sprawozdanie o stanie pozostających pod ich zarządem dóbr tudzież rachunki z pobranych sum i poczynionych wydatków podług ustanowionego wzoru; w zasługujących na uwzględnienie wypadkach termin ten może być przez zarząd państwowy przedłużony.

Terminy i sposób złożenia sprawozdań i rachunków przez kuratorów sądowych i zarządców, ustanowionych z ramienia administracji przymusowej, zostaną ustalone w porozumieniu z właściwymi władzami sądowymi i administracyjnymi.

Art. 5. Do zarządu państwowego, stosownie do przepisów niniejszych ustanowionego, należy wykonywanie wszelkich praw, jakie z tytułu posiadania dóbr donacyjnych wynikają, lub są z niem związane, a także wszelkie czynności, wchodzące w zakres administrowania i eksploatacji dóbr donacyjnych, a więc bezpośrednie zarządzanie dobrami, jak również zawieranie, przedłużanie i rozwiązywanie wszelkich dotyczących dóbr donacyjnych umów; najem oficjalistów i służby, prowadzenie procesów sądowych i wogóle wszelkie czynności, jakie z istoty zarządzania majątkiem wynikają.

Art. 6. Zarząd państwowy mocen będzie z zachowaniem nabytych w dobrej wierze praw osób trzecich uchylać lub zmieniać wszelkie, dotyczące administracji majątku, zarządzenia donatarjuszy, ich pełnomocników i wogóle osób, pod których zarządem dobra donacyjne przed ogłoszeniem przepisów niniejszych się znajdowały.

Art. 7. Zawarte przed ustanowieniem zarządu państwowego umowy dzierżawne, administracji poręczającej, sprzedaży poręb leśnych, jakoteż i umowy co do wynagrodzenia za użytkowanie powierzchni i wnętrza dóbr donacyjnych dla celów przemysłu górniczego—mogą być przez zarząd państwowy rozwiązywane z uprzedzeniem na rok zgóry wymówieniem.

Art. 8. Zarząd państwowy może żądać niezwłocznego rozwiązania wszelkich umów, zawartych przed objęciem przezeń dóbr donacyjnych, o ile prowadzą one do uszczuplenia całości tych dóbr, lub narażają je na dewastację.

Art. 9. Wszelkie umowy lub tranzakcje, zawarte w celu omięcia przepisów dekretu niniejszego, uchylenie się przed ich skutkami lub dla osiągnięcia celów z temi przepisami sprzecznych—są nieważne.

Art. 10. Wszelkie zobowiązania przed wydaniem niniejszego dekretu zaciągnięte wobec donatarjusza, jako posiadacza dóbr donacyjnych lub względem osób prawa jego reprezentujących wykonane być mają do rąk zarządu państwowego, a to pod rygorem nieważności uiszczenia.

W szczególności do kas zarządu państwowego wpłacane być winny zarówno wszelkie należności z tytułu alienacji części tych dóbr, jak też stanowiące dóbr donacyjnych intratę albo odsetki od kapitałów, uzyskanych za alienowane przed wydaniem dekretu niniejszego części dóbr donacyjnych.

Sumy powyższe przechowywane będą w kasie państwowej Królestwa Polskiego na rachunku specjalnym dóbr donacyjnych.

Art. 11. Wydatki na organizację i utrzymanie zarządu państwowego dóbr donacyjnych pokryte zostaną na rachunek ogólnego dochodu, z tych dóbr osiągniętego.

Z tego źródła za zezwoleniem Rady Ministrów czynione być mogą wypłaty na rachunek bezspornych pretensji za poczynione w dobrach donacyjnych nakłady i inwestycje oraz w innych, zasługujących na uwzględnienie wypadkach.

Art. 12. Wszelkie nabyte przed ogłoszeniem dekretu niniejszego prawa do dóbr donacyjnych wykonywane odtąd być mogą nie inaczej, jak za uprzednim zezwoleniem zarzą-

du państwowego; dzierżawcy jednak, którzy objęli już dobra w swe posiadanie, i wogóle osoby, które na mocy posiadanych praw w dniu ogłoszenia dekretu niniejszego użytkują z dóbr donacyjnych lub jakiegokolwiek ich części—mogą w dalszym ciągu, aż do odwołania, realizować prawa, w których faktycznie wykonywanie już się rozpoczęło, pod warunkiem zgłoszenia do zarządu państwowego w terminie 3-miesięcznym uzasadniających je tytułów i dokumentów. Prolongowane w ten sposób prawa do zarządu dóbr ograniczone będą tylko do czynności prostego zarządzania majątkiem.

Osoby, które nie zgłosiły w powyżej oznaczonym terminie swych praw, nie mogą powoływać się na nie w obronie przed odpowiedzialnością za czyny, po ogłoszeniu niniejszych przepisów bez zezwolenia zarządu państwowego względem dóbr donacyjnych spełnione.

Art. 13. Przedmioty ruchome, należące tytułem własności prywatnej do donatarjuszy lub innych osób, o ile znajdują się na terenie dóbr donacyjnych, zabierane być mogą przez właścicieli lub zbywane jedynie tylko po stwierdzeniu przez zarząd państwowy, że nie stanowią one przynależności dóbr donacyjnych.

Art. 14. Ktokolwiek rości jakiegokolwiek prawa lub pretensje do dóbr donacyjnych, nie wyłączając praw, wynikających z tytułu nadania, winien przedstawić rządowi państwowemu wyszczególnienie swych praw i pretensji i uzasadniające je tytuły i dokumenty, a to:

w terminie rocznym, jeżeli posiadacz praw albo osoba do ich wykonywania upoważniona, ma zamieszkanie w Królestwie Polskiem—i w terminie trzyletnim, jeżeli posiadacz praw poza granicami Królestwa Polskiego przebywa i nie ma w kraju pełnomocnika.

Prawa i pretensje, w terminach powyższych nie zgłoszone, ulegają przedawnieniu.

Przedawnienie to biegnie przeciwko małoletnim i bezwłasnowolnym z zastrzeżeniem dla nich regresu przeciwko opiekunom.

Art. 15. Z dniem ogłoszenia przepisów niniejszych zawieszona zostaje w stosunku do dóbr donacyjnych moc prawna przepisów o spadkobranju.

Art. 16. Przepisy wykonawcze do dekretu niniejszego oraz instrukcję w przedmiocie wprowadzenia i wykonywania zarządu państwowego nad dobrami donacyjnymi wyda Minister Rolnictwa i Dóbr Koronnych.

Art. 17. Przepisy dekretu niniejszego uzyskują moc obowiązującą w dniu ogłoszenia w Dzienniku Praw Królestwa Polskiego.

Dan w Warszawie, dnia 4 listopada 1918 r.

† Aleksander Kakowski

L. S. Ddz. Lubomirski
Józef Ostrowski.

Prezydent Ministrów:

Józef Świeżyński.

Minister Spraw Zewnętrznych:

Głabiński.

Minister Skarbu: English.

Minister Sprawiedliwości:

J. Higersberger.

Minister Wyznań Religijnych i Oświeceni Publicznego:

Antoni Ponikowski.

Minister Rolnictwa i Dóbr Koronnych:

Wł. Grabski.

Minister Przemysłu i Handlu:

Andrzej Wierzbicki

Minister Komunikacji: W. Paszkowski

Minister Pracy: J. Wolczyński

Dz. Pr. Nr. 15, z dn. 5/XI 1918 r. p. 35.

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Rolnictwa i Dóbr Koronnych
w przedmiocie urzędów ziemskich.

Na mocy art. 69 Przepisów Tymczasowych o urzędach ziemskich postanawiam co następuje:

Art. 1. Czynności, należące z mocy art. 1, 2 i 68 Przepisów Tymczasowych o urzędach ziemskich do zakresu działania poszczególnych władz ziemskich, a wykonywane dotąd przez okupacyjne władze cesarsko-niemieckie oraz przez okupacyjne władze c. i k. austriacko-węgierskie—wykonywać będą odpowiednie polskie władze ziemskie.

Art. 2. Postępowanie rozpoczęte i będące w toku u władz okupacyjnych zakończone będzie przez odpowiednie polskie władze ziemskie stosownie do powołanych przepisów i rozporządzeń, jakie będą w tej mierze wydane.

Art. 3. Władze ziemskie w odpowiednim zakresie otrzymają od niemieckich i austriacko-węgierskich władz okupacyjnych akta spraw przez te władze prowadzonych, albo przejętych przez nie po byłych urzędach rosyjskich.

Art. 4. Roboty przygotowawcze, dotyczące scalania gruntów, układu służebności, meljoracji rolnych i wogóle regulowania struktury gospodarstw rolnych, przechodzą pod dozór władz ziemskich w tym stanie, w jakim się w chwili obecnej znajdują.

Art. 5. Objęcie władzy przez urzędy ziemskie w okręgu Lubelskim i Kieleckim nastąpić winno niezwłocznie, w pozostałych okręgach do dnia 15 listopada 1918 r.

Art. 6. Prezesi Komisji ziemskich w zakresie władzy swojej zarządzają faktycznie przejęcie akt i robót i wyznaczają w tym celu właściwych urzędników.

Warszawa, dnia 5 listopada 1918 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Koronnych

w z.

Janicki.

*

OKÓLNİK № 1.

Ministra Rolnictwa i Dóbr Koronnych.

Do P. P. Wiceprezesa Głównej Komisji Ziemskiej i Prezesów Komisji Ziemskich Okręgowych.

Z dniem 17 października uzyskały moc obowiązującą przepisy tymczasowe o urzędach ziemskich, na których podstawie zostali panowie powołani do sprawowania czynności urzędowych.

Na dzień 15 listopada wyznaczyłem stosownie do art. 69-tych przepisów ostateczne przejęcie akt i spraw, prowadzonych przez urzędy okupacyjne lub będących w ich posiadaniu. Z dniem tym zatem całkowita działalność, zakreślona przez przepisy o Urzędach Ziemskich, będzie skupiona w rękach tych Urzędów.

Panowie Prezesi winni niezwłocznie poczynić niezbędne zarządzenia celem otwarcia biur i rozpoczęcia czynności urzędowych w zakresie przez Przepisy o Urzędach Ziemskich wskazanym.

W prowizorycznych instrukcjach, udzielonych urzędnikom ziemskim, zawarte zostały wskazówki tymczasowe, któremi się kierować należy przy rozpoczęciu urzędowania, jednakże żadne instrukcje nie będą w stanie wyczerpać tych wszystkich zadań i czynności, jakie do wykonania przypadają.

Objęciem władzy sobie powierzona, Urzędy Ziemskie stanąć będą musiały, jak wszystkie nowe urzędy odrodzonej Polski, wobec konieczności samodzielnego kształtowania swoich prac i szukać najlepszego sposobu wykonania zadań, wskazanych w ustawie oraz podyktowanych przez potrzebę społeczną i obowiązek narodowy.

Zadanie należytego urzędowania stosunków rolnych w Polsce jest tak poważne i doniosłe, iż wymaga szczególnej troskliwości i umiejętności, od nich też w znacznym stopniu zależy będzie pomyślność Ojczyzny i szczęśliwe rozwiązanie tych trudności, jakie kwestja rolna nastęrczać może.

Pod względem formalnym objęcie władzy polegać będzie na tem, iż otwarte biura Komisji i Urzędów Ziemskich przyjmują wpływające zgłoszenia i sprawy i będą się starały założyć im czynić w granicach swoich uprawnień. Pod względem znaczenia głębszego i istotnego

objęcie władzy przez Urzędy Ziemskie w Polsce stać się powinno doniosłą chwilą w życiu narodu Polskiego.

Sprawa urzędowania stosunków rolnych w Polsce stosownie do wskazań, jakie da w tym względzie Sejm, będzie miała wykonawców swoich w urzędach ziemskich.

Dobro Ojczyzny i dobro ludu, który tę Ojczyznę stanowi, bezwzględna słusność i sumienne wykonanie obowiązku, włożonego przez prawo i wolę społeczną, oto są drogowskazy, któremi kierować się muszą urzędy ziemskie w swojej obywatelskiej pracy organów państwowych Nowej Polski.

Rozpoczynając czynności, panowie Prezesi dadzą odpowiednie wskazówki i instrukcje podwładnym sobie urzędnikom.

Minister Rolnictwa i Dóbr Koronnych:

w z.

Janicki.

Warszawa, 5 października 1918 r.

DZIAŁ NIEURZĘDOWY.

Z Ministerstwa Skarbu.

Polska Pożyczka Państwowa. Od dzisiaj wszystkie najważniejsze banki akcyjne, domy bankowe, oraz instytucje kredytowe zaczynają przyjmować wpłaty za Polską Pożyczkę Państwową, a to w myśl reskryptu Ministra Skarbu z dnia 3 b. m.

Skarb polski wypuszcza krótkoterminowe asygnaty w odcinkach po 500, 1000, 5000, 10000 marek polskich, względnie koron austriackich. Asygnaty te oprocentowane są w stosunku 5% od sta rocznie. Procent ten wypłacony zostaje nabywcom za rok zgóry przez potrącenie z ceny sprzedażnej. Asygnaty wolne są od podatku dochodowego. Dnia 1 listopada 1919 roku skarb polski wycofa asygnaty wydane zostały; w razie zaś przejścia Państwa Polskiego do waluty własnej, wykup nastąpi w tej nowej walucie polskiej podług kursu, jaki obowiązywał będzie przy konwersji wszelkich zobowiązań płatniczych. Pożyczka zabezpieczona jest na całym majątku Państwa Polskiego oraz na wszystkich jego dochodach.

Pieniądze w chwili obecnej są fundamentem przy budowie Państwa Polskiego, są najniezbędniejszym czynnikiem do stworzenia organizacji państwowych.

Wysokie napięcie uczucia patriotycznego w tej oddawna wymarzonej chwili jest niewątpliwie najzupełniejszą rękojmią, że pożyczka w krótkim czasie pokryta zostanie.

Z Ministerstwa W. R. i O. P.

Fundusze stypendjalne i oświatowe. Ministerstwo W. R. i O. P. podaje do publicznej wiadomości, że pod jego zarządem znajdują się wszelkie fundusze stypendjalne i oświatowe, nie będące w wyłącznym zawiadywaniu osób i instytucji prywatnych. Ministerstwo zwraca uwagę na niżej wymienionych twórców funduszy o wniesienie wszystkich zaległych procentów do Królewsko-Polskiej Centralnej Kasy Skarbowej, Nowy-Swiat 69, na oddzielny rachunek fundacji stypendjalnych, w razie zaś potrzeby jakich wyjaśnień o zwrócenie się po nie do referenta stypendjalnego Ministerstwa, Aleje Ujazdowskie 17, który przyjmuje w tych sprawach interesantów we wtorki i czwartki w godzinach między 9 rano a 3 popołudniu.

Ze względu na przeznaczenie tych procentów pożądaną jest, aby cała zaległa suma była wniesiona w walucie markowej podług kursu 216 marek za 100 rubli, gdyby jednak który z dłużników nie chciał tej zasady przyjąć, Ministerstwo W. R. i O. P. będzie wymagał, aby przynajmniej od dnia 26 kwietnia 1917 roku zaległy procent był zapłacony w walucie markowej podług kursu 216.

Dłużnicy prowincjonalni proszeni są o przesyłanie zaległych procentów do tejsze Kasy Skarbowej pocztą, lub drogą przekazów bankowych.

Niewpłacenie zaległych procentów pociągnęłoby za sobą opóźnienie wypłaty stypendjum z oświatowego funduszu i Ministerstwo wyraża nadzieję, że nie będzie to miało miejsca, w przeciwnym zaś razie będzie zmuszone do wystąpienia przeciwko opieszalym dłużnikom na drogę sądową.

Jednym z

Warunków Pokoju

jest

Utworzenie niepodległego Państwa Polskiego
z dostępem do morza.

Kupujmy

więc natychmiast

Polską
Pożyczkę
Państwową!

KRONIKA POLITYCZNO-SPOŁECZNA.

Wojska polskie na obczyźnie. „Głos Narodu” pisze: Z Chersonia nad Dnieprem donoszą: Pułki polskie b. wojsk austriackich, wystane tam umyślnie przez centralne władze wojskowe (A. O. K.), by w ten sposób, odcięte od ojczyzny, nie miały z krążem kontaktu, otrzymały już wiadomość o proklamacji niepodległego Polski i utworzeniu w Warszawie pierwszego rządu trójdziałniowego.

Natychmiast po odebraniu pierwszych wieści z Polski pułki te w liczbie 3 pułków piechoty i 1 pułku spieszonych ułanów wystosowały pod adresem władz polskich entuzjastyczne oświadczenie gotowości oddania się pod rozkazy rządu polskiego.

Austriacka komenda dywizji, której podlegają wspomniane pułki, starała się w pierwszej chwili chwycić się represji i wydała już nawet zarządzenia w tym duchu. Postawa przeciw pułków i karny posłuch dla wojskowych władz polskich polskiego żołnierza zmitygowała austriackich oficerów Niemców z komendy dywizyjnej.

Odczytanie proklamacji niepodległości Polski odbyło się w pułkach uroczyste. Hasłem wojsk polskich jest służba ojczyźnie i powrót do kraju.

Według wiadomości, jakie nadeszły do Taganrogu nad morzem Azowskim z Nowoczerkaska, część wojsk kozackich i dwa pułki polskie, stojące pod rozkazami generała Zeligowskiego, ruszyły ze swoich stanowisk w kierunku ujścia Donu w celu maszerowania do Odessy, gdzie spodziewają się rychłego przybycia dywizji polskich z armii amerykańskiej we Francji.

Równocześnie z wymarszem wojsk rumuńskich na granicę siedmiogrodzką i do północnej Dobruży dywizje polskie armii sprzymierzonych na froncie południowo-wschodnim, jak donoszą z Jassy, zmierzają częścią przez terytorjum rumuńskie, a częścią morzem Czarnym do Odessy. Komendant ich, stanowiący w Odessie, ma ogłosić rozkaz mobilizacyjny gen. Hallera.

Zadania Litwinów. Jak wiadomo, kilka północno-wschodnich powiatów Prus Książęcych zamieszkuje około 100.000 Litwinów. Obecnie donosi biuro informacyjne litewskie w Lozannie, że prezydent Wilson uznał niepodległe państwo litewskie i zapewnił, że wszystkie obszary litewskie, nie wyłączając litewskich powiatów Prus Wschodnich po Królewcu i wraz z Królewcem, mają być złączone z niepodległym państwem litewskim.

Rada Narodowa Słoweńców, Chorwatów i Serbów w odezwie do Narodu oznajmia, że „będąc upoważniona przez wszystkie stronnictwa i grupy narodu, przejmując w swoje ręce kierownictwo polityką narodową. Odtąd żadna z grup i partii lub koła parlamentarne nie będą prowadziły odrębnej polityki w kwestjach ogólnie narodowych, ani też wchodziły w porozumienie z czynnikami na zewnątrz. We wszystkich sprawach polityczno-narodowych na przyszłość jedynym przedstawicielem i decydującym czynnikiem jest Rada Narodowa”.

„Rada Narodowa, wiedząca wielką ideą narodowego samookreślenia i demokracji, którą i przed wojną żył uświadomiony nasz naród i która podczas wojny zwyciężyła w polityce międzynarodowej, dąży do zjednoczenia całego narodu Słoweńców, Chorwatów i Serbów na całym jego terytorjum etnograficznym”. Zjednoczenie to winno nastąpić w sensie utworzenia niezawisłego państwa.

Dalej żąda się udziału w konferencji międzynarodowej i możliwości delegowania przedstawicieli południowo-słowiańskich.

Odezwą kończy się apelem do narodu, by poparł Radę Narodową i stanął przy jej sztandarze.

W skład południowo-słowiańskiej Rady Narodowej weszły wszystkie stronnictwa i grupy. Są tu przedstawiciele Chorwacji, Dalmacji, Istrii, Bośni i Hercegowiny i krajów Słoweńskich. Rada Narodowa jest oczywiście wyrazicielką opinii całego południa słowiańskiego.

O stosunku Rady Narodowej do Serbji nie da się jeszcze dziś nic konkretnego powiedzieć. Prawdopodobnie nastąpi tu gruntowna zmiana programu południowo-słowiańskiego i Wielko-serbskiego.

Polska pożyczka państwowa a nasze ziemianstwo. Zarządzona przez Ministerstwo Skarbu

pożyczka państwowa polska obudziła najwyższe zainteresowanie wśród naszego ziemiaństwa. Wczoraj odbyło się posiedzenie Związku Ziemiaków, na którym uchwalono współdziałać w najszerszej skali ze sprawą zrealizowania pożyczki. W ciągu 10 dni wydany zostanie specjalny numer miesięcznika „Ziemiaków”, poświęcony wyłącznie sprawie pożyczki. Pióra pierwszorzędnych polityków, ekonomistów i finansistów oświetlą sprawę pożyczki z punktu widzenia potrzeby państwowej oraz z punktu widzenia bezwzględnej pewności i znaczących bardzo korzyści, jakie pożyczka ta dla kapitału polskiego przedstawia. Kilku naszych historyków przytoczy niezmiernie ciekawe fakty z pożyczki narodowej, zaciągniętej podczas powstania Kościuszkowskiego, z subskrypcji, zarządzanej w 1831 r., oraz z akcji finansowej, przeprowadzonej przez Rząd Narodowy w 1863 r.

Dnia 30 b. m. odbędzie się walne zgromadzenie członków Związku w Warszawie. Przedtem zwołane zostaną w najkrótszym czasie zebrania członków 42 oddziałów prowincjonalnych Związku Ziemiaków, specjalnie w celu zakupu pożyczki państwowej w możliwie największej skali.

Subskrybowanie pożyczki w Krakowie. Na skutek wezwania rządu do subskrybowania pożyczki odbyło się w Krakowie u Zdzisława hr. Tarnowskiego posiedzenie. Zebrani zawiązali komitet celem agitacji za zgłaszaniem jaknajbardziej deklaracji na pierwszą wewnętrzną pożyczkę państwa polskiego. Dyrektorzy wszystkich instytucji bankowych w Krakowie podjęli się przyjmowania deklaracji.

Krakowskie Towarzystwo wzajemnych ubezpieczeń subskrybowało 3 miliony koron na polską pożyczkę 5-procent.

TELEGRAMY.

Z Polskiej Komisji Likwidacyjnej.

Kraków, 6 listopada. (P. A. T.). Hr. Lasocki, naczelnik administracji w Polskiej Komisji Likwidacyjnej, przedstawił projekt administracji kraju. W myśl tego projektu dotychczasowe Rady powiatowe mają być połączone ze starostwami w jedną całość administracyjną, na czele której stanie Komisarz Polskiej Komisji Likwidacyjnej, desygnowany na dany powiat. Komisarzem może być starosta. Komisarzom dodane być mają ciała doradcze, t. zw. rady przyboczne, składające się z członków dotychczasowych wydziałów powiatowych, z delegatów polskiej komisji likwidacyjnej i powiatowych organizacji zawodowych. W ciałach tych mają być uwzględnione przedewszystkiem te sfery, które dotychczas nie miały zastępstwa w radach powiatowych.

Kraków, 6 listopada. (P. A. T.). Na posiedzeniu Polskiej Komisji Likwidacyjnej uchwalono odnośnie do spraw skarbowych wdrożyć rokowania z Bankiem dawniej austro-węgierskim oraz wezwać obywateli do składania podatków. Uchwalono też zarządzić subskrypcję na wewnętrzną pożyczkę.

Batalion warszawski w Krakowie.

Kraków, 6 listopada. (P. A. T.). Wczoraj przybył tu batalion wojska polskiego z Warszawy, witany entuzjastycznie przez ludność. Batalion warszawski objął natychmiast służbę w mieście.

Subskrypcje na pożyczkę państwową polską w Krakowie.

Kraków, 6 listopada. (P. A. T.). Jakkolwiek do tej pory nie nadeszły dotąd prospekty ogłoszonej przez Radę Regencyjną pożyczki państwowej, banki tutejsze rozpoczęły już przyjmowanie subskrypcji na powyższą pożyczkę. Zgłoszenia napływają bardzo licznie. W Banku Krajowym subskrybowano już powyżej miliona koron.

Umowa polsko-czeska.

Cieszyn, 6 listopada. (P. A. T.). Wczoraj podpisana została w Polskiej Ostrawie prowizoryczna umowa czesko-polska, na mocy której Polacy obsadzili polskie miejscowości a Czesi miasta czeskie. Linia graniczna wytknięta będzie na konferencjach w Warszawie i Pradze.

Rząd kijowski wobec zajść w Galicji wschodniej.

Kraków, 6 listopada. (P.A.T.). Z Wiednia donoszą urzędowo: Tutejszy poseł ukraiński p. Wacław Lipiński zjawił się wczoraj w wiedeńskim poselstwie polskiem i oświadczył, że kijowski rząd ukraiński nie ma nie wspólnego z zajściami w Galicji Wschodniej, pragnie utrzymać najprzyjaźniejsze stosunki między Polską a Ukrainą.

Z Przemysła.

Kraków, 6 listopada. (P.A.T.). Wedle doniesień dzienników tutejszych, dzielnica Przemysła Zasanie znajduje się w rękach polskich.

Sytuacja we Lwowie.

Kraków, 6 listopada. (P.A.T.). Podróżni, którzy przybyli tu ze Lwowa, opowiadają: W niedzielę sytuacja przedstawiała się we Lwowie w sposób następujący: Dworzec kolejowy, gmach dyrekcji poczt i telegrafów oraz zachodnia część miasta znajdują się w rękach polskich. Linia bojowa biegnie mniej więcej środkiem miasta. Walki uliczne w mieście trwają dalej. Sytuacja jest bardzo groźna, zwłaszcza że miasto nie ma żadnych zapasów.

Dolno-austriacka konstytuanta.

Wiedeń, 6 listopada. (W.A.T.). Posłowie do sejmiku i parlamentu z Dolnej Austrii ukonstytuowali się, jako dolno-austriacka konstytuanta.

Sytuacja w Wiedniu.

Wiedeń, 6 listopada. (W.A.T.). Dzienniki donoszą: W Wiedniu i okolicy panuje zupełny spokój. Na dworcach kolejowych sytuacja nie poprawiła się, jednakże minęło niebezpieczeństwo, spowodowane nagromadzeniem wielkiej liczby odjeżdżających jeńców wojennych. Ruch dla osób cywilnych jest narazie jeszcze ograniczony, oczywiście nawet zamknięty.

Ruch bolszewicki na Węgrzech.

Bazyła, 5 listopada. (W.A.T.). Wiedeński korespondent dziennika „Berliner Intelligenzblatt“ telegrafuje, iż, podług otrzymanych wiadomości z Budapesztu, sytuacja tam znacznie się zaostrzyła i ruch bolszewicki wziął górę. Hr. Karolyi zmuszony został przyznać się, że władza wynika mu się z rąk. Zwrócił się, on do Wiednia z prośbą o pomoc militarną, jednakże wobec panujących tam stosunków nie może mu ona być udzielona.

Niemcy uznają państwo czesko-słowackie.

Praga, 6 listopada. (W.A.T.). Tutejszy generalny konsul niemiecki zawiadomił prezydium rady czeskiej, że rząd niemiecki uznał samodzielne państwo czesko-słowackie i że przykładem wielką wagę do tego, by rada narodowa jaknajprędzej mianowała posła czesko-słowackiego w Berlinie.

Naprężone stosunki między Niemcami i Rosją.

Berlin, 5 listopada. (W.A.T.). Biuro Wolfa: Rząd niemiecki zażądał od rządu rosyjskiego gwarancji, że w przyszłości organa rządu rosyjskiego nie będą uprawiały żadnej agitacji rewolucyjnej, ani propagandy przeciwko państwowym instytucjom niemieckim oraz że dane będzie zadośćuczynienie za zabójstwo pos. hr. Mirbaacha. Aż do spełnienia tych żądań przoszonego rząd rosyjski o odwołanie wszystkich jego urzędowych przedstawicieli w Niemczech. Tak samo odwołani będą niemieccy przedstawiciele rządowi w Rosji.

Wojska koalicyjne na tyłach armji austro-węgierskiej.

Wiedeń, 5 listopada. (W. A. T.). „Abend“ donosi: Dowiadujemy się z kół militarnych, że okupacyjne wojska koalicji po porozumieniu się z austriacko-węgierskim dowództwem wojskowym przekroczyły w wielu miejscach nasze stanowiska. Udało im się przedostać na tyły naszych wojsk i otoczyć je kordonem, o ile wojska te nie rozbiegły się jeszcze. W ten sposób zapobiegnie się dalszemu rozpuszczeniu armji i umożliwi się powolne transportowanie wojsk. Włosi wzięli na siebie sprawę wyżywienia naszych wojsk na swoim terenie.

Wilson weźmie osobiście udział w konferencji pokojowej.

Lugano, 6 listopada. (W. A. T.). „Times“ donosi, że Wilson ma, zdaje się, zamiar wziąć osobiście udział w konferencji pokojowej.

Ostatnie wiadomości.

KOMUNIKAT URZĘDOWY NIEMIECKI.

Urzędowo. Wielka Kwatera Główna. Dnia 6 listopada 1918 r.

ZACHODNI TEREN WALK.

Walki piechoty w nizinie rzeki Skaldy. Na teatrze walki pomiędzy Skaldą a Oise odsunęliśmy się od przeciwnika. Nieprzyjaciel, który wczoraj po bardzo silnym ogniu artyleryjskim chciał wznowić ataki swoje, uderzył na opuszczone pozycje. Przy dalszym posuwaniu się swoim wegnięty został przez nasze strażnice tylnie w poszczególne walki, które w lesie pod Mormal i na południowy wschód od Landrecies wielkie przybrały rozmiary. Nieprzyjaciel stał pod wieczór na zachód od Bavi, na wschodnim krańcu lasu pod Mormal, na wschód od Landrecies i na wschód od Guise. Pomiedzy Oise a Mozą dokonaliśmy również większych manewrów. Nieprzyjaciel w ciągu dnia posunął się za nami i dotarł na zachód od Aisne do linii Marle-Lizy le Gros-Eely. Na wschód Aisne znajdowaliśmy się z nim na północ od Le Chesne i na zachód od Beaumont w kontakcie bojowym. Silniejsze ataki przeciwnika pod Beaumont i pod Letanne zostały odparte.

Na południe od Duń Amerykanie atakowali pod gwałtownym naciskiem ogniowym przez Mozę i wdarli się do pozycji na wschodnich wzniesieniach Mozy pomiędzy Milly a Villesnes. 7-my saski pułk strzelców odrzucił atakującego w środku frontu bojowego w kierunku na Fontaines nieprzyjaciela i odebrał z powrotem las Spiney. Walki zakończyły się na grzbiecie wschodnich wzgórz nad Mozą. Na wschodnim brzegu Mozy pułki brandeburskie i saskie odrzuciły ponownie ataki Amerykanów na wzgórze na wschód od Sivry oraz w lesie pod Etraye.

Zestrzeliliśmy 4 listopada 45° samolotów nieprzyjacielskich. Porucznik Bolle i podporucznik Koenneke osiągnęli 35 zwycięstwo napowietrzne.

Pierwszy generał-kwatermistrz *Groener*.

Rosyjskie przedstawicielstwo opuściło Berlin.

Berlin, 6 listopada. (W.A.T.). Urzędowo. Rosyjskie przedstawicielstwo dyplomatyczne dziś rano pociągiem nadzwyczajnym odjechało do Rosji.

REPERTUAR TEATRÓW WARSZAWSKICH.

Teatr Wielki. Dzisiaj „Stara baśń“, jutro „Pajace“.
Teatr Rozmaitości. Dzisiaj „Konstytucja“, jutro „Raptus puellae“.

Teatr Letni. Dzisiaj i jutro „Ja tu rzadzę“.
Teatr Nowości. Dzisiaj „Targ na dziedzińcu“, jutro „Księżna Czardasza“.

Teatr Polski. Dzisiaj i jutro „Dwie cnoty“.
Teatr Mały. Dzisiaj i jutro „Karnawał“.

Zarząd Towarzystwa akcyjnego zakładów elektrotechnicznych

inżynier Kazimierz Patzer

zaprasza niniejszem pp. Akcjonariuszów na Ogólne Zebranie, mające się odbyć dnia 27 listopada r. b. w lokalu Zarządu, Jerozolimska 23, o godz. 6-jej wieczorem.

Porządek obrad obejmuje:

1) wybór przewodniczącego Zebraniu, 2) sprawozdanie za okres operacyjny od 1 lipca 1918 r. do 30 czerwca 1918 r., zatwierdzenie bilansu i budżetu na rok 1918/19, 3) wniosek Zarządu i akcjonariuszów, 4) powiększenie kapitału zakładowego, 5) wybory członków Zarządu i Komisji rewizyjnej. Pp. akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w Zebraniu, obowiązani są złożyć w biurze Zarządu świadectwa tymczasowe, przynajmniej na 7 dni przed terminem Ogólnego Zebrania.

182

Zarząd Tow. Akc. Fabryk Metalowych pod firmą „Norblin, Br. Buch i T. Werner” w Warszawie

podaje do wiadomości, że w dniu 29 października 1918 wylosowane zostały następujące numery obligacji:

38, 53, 72, 100, 198, 200, 233, 261, 298, 325, 333, 378, 380, 433, 470, 508, 510, 538, 545, 557, 662, 684, 698, 700, 723, 750, 764, 870, 874, 908, 911, 916, 978, 984, 1009, 1057, 1062, 1063, 1096, 1161, 1202, 1206, 1242, 1338, 1383, 1408, 1422, 1436, 1482, 1488, 1500, 1561, 1632, 1633, 1748, 1765, 1773, 1820, 1826, 1831, 1866, 1870, 1896, 1993.

Wyplata po cenie nominalnej będzie uskuteczniwana w Kasie Zarządu Towarzystwa przy ul. Żelaznej № 51, począwszy od 15 stycznia 1919 r.

184

MINISTERSTWO SKARBU.

W wykonaniu dekretu Rady Regencyjnej Królestwa Polskiego z dn. 30 października 1918 r. oraz uchwały Rady Ministrów z dn. 3 listopada 1918 r. Ministerstwo Skarbu ogłasza niniejszem emisję krótkoterminowych zobowiązań skarbowych (asygnat) 1918 r. na warunkach następujących:

1. Krótkoterminowe zobowiązania skarbowe (asygnaty) 1918 r. zabezpieczają się całym majątkiem Państwa Polskiego i wszystkimi jego dochodami.
2. Ministerstwo Skarbu wypuszcza wspomniane asygnaty w odcinkach po 500, 1000, 5000, 10000 marek polskich względnie koron a. w.
3. Asygnaty będą oprocentowane w stosunku 5% rocznie, przyczem procent będzie wypłacony nabywcom za rok z góry przez potrącenie go z ceny sprzedażnej z odpowiednim dyskontem w zależności od daty nabycia.
4. W dniu 1 listopada 1919 r. Skarb Polski wycofa asygnaty w drodze wykupu w walucie, w której asygnaty wydane zostały, lub, wrazie przejścia Państwa Polskiego do nowej waluty, — w nowej walucie polskiej podług kursu, który obowiązywać będzie dla konwersji wszelkich zobowiązań płatniczych.

Zapisy na wspomniane asygnaty przyjmują, począwszy od dn. 5 listopada 1918 r., poniżej wyszczególnione banki w swych instytucjach centralnych i oddziałach:

Bank Handlowy w Warszawie	⊙ Łęczyckie	Towarzystwo Wzajemnego Kredytu
Bank Dyskontowy Warszawski	⊙ Łowickie	" " "
Bank Zachodni w Warszawie	⊙ Łukowskie	" " "
Bank Przemysłowy Warszawski	⊙ Miechowskie	" " "
Bank Związku Spółek Zarobkowych w Poznaniu, filja Warszawska	⊙ Mławskie	" " "
Bank Ziemiański w Warszawie	⊙ Noworadomskie	" " "
Bank Właścicieli Nieruchomości w Warszawie	⊙ Olkuskie	" " "
Bank Towarzystw Spółdzielczych w Warszawie	⊙ Ostrowieckie	" " "
Bank Kredytowy w Warszawie	⊙ Pabjanickie	" " "
Warszawskie Towarzystwo Wzajemnego Kredytu	⊙ Płońskie	" " "
Związek Ziemi	⊙ " Ziemiańskie	Towarzystwo Wzajemnego
Kasa Pożyczkowa Przemysłowców Warszawskich	⊙ " Kredytu	
Polska Krajowa Kasa Pożyczkowa	⊙ Sieradzkie	Towarzystwo Wzajemnego Kredytu
Dom Bankowy S. Natanson i Synowie w Warszawie	⊙ Wieluńskie	" " "
" " Adam Piędzicki " "	⊙ Zamojskie	Ziemiańskie Towarzystwo Wzajemnego Kre-
" " D. Szereszowski " "	⊙ dytu	
" " A. Peretz i S-ka " "	⊙ Żyrardowskie	Towarzystwo Wzajemnego Kredytu
Bank Handlowy w Łodzi	⊙ Kasa Pożyczkowa Przemysłowców Łomżyńskich	
Bank Kupiecki Łódzki	⊙ Bank Krajowy we Lwowie	
Towarzystwo Wzajemnego Kredytu Przemysłowców Łódzkich	⊙ Bank Przemysłowy we Lwowie	
Bank Ziemi Lubelskiej w Lublinie	⊙ Galicyjski Bank Hipoteczny we Lwowie	
Kasa Pożyczkowa Przemysłowców Lubelskich	⊙ Galicyjski Ziemi Bank Kredytowy we Lwowie	
Lubelskie Towarzystwo Wzajemnego Kredytu	⊙ Bank Kupiecki we Lwowie	
Galicyjski Ziemi Bank Kredytowy, filja w Lublinie	⊙ Bank Zaliczkowy we Lwowie	
Wspólna Reprezentacja Banku Krajowego i Banku Prze- mysłowego w Lublinie i w Dąbrowie Górniczej	⊙ Akcyjny Bank Związkowy we Lwowie	
Włocławskie Towarzystwo Wzajemnego Kredytu	⊙ Bank Związku Ziemi we Lwowie	
Kieleckie	⊙ Bank Galicyjski dla Handlu i Przemysłu w Krakowie	
Drugie Radomskie	⊙ Bank Oszczędnościowy w Krakowie	
Płockie	⊙ Towarzystwo Kredytowe Ziemi	
Kaliskie	⊙ Towarzystwo Kredytowe Miejskie	Warszawskie
Siedleckie	⊙ " " "	Łódzkie
Piotrkowskie	⊙ " " "	Kaliskie
Ciechanowskie	⊙ " " "	Piotrkowskie
Dąbrowskie	⊙ " " "	Kieleckie
Konińskie	⊙ " " "	Lubelskie
Krasnystawskie	⊙ " " "	Płockie
Łaskie	⊙ " " "	Siedleckie
	⊙ " " "	Suwałskie
	⊙ " " "	Łomżyńskie.